مەلایکەتەکانی ئاپۆگراد... عەلی مەحمود محەمەد

جاری وا هەیە شەڕێك رەوتی مێژووو دەگۆرێت, وێنەی چرکە ساتێك, بەرز کردنەوەی دروشمێك, دەستپێشخەری مەفرەزەیەکی گەریلای بچوك, وێنەی قێزەونی تاوانێك کاریگەری گەورە لەسەر رەوتی روداوەکان دادەنێن ” وێنەی تراژیدی کیم فۆج لە 8ی یۆنی 1972 لە سەر جادەکانی ترانج بانج کە بە روتی را دەکات بووە هۆی راوەستانی شەڕی ڤێتنام”, شەنگال داعشی وەك دڕندەیەك لە جیهان نمایش کرد, مەخمور یەکێتی گەلی کوردی بەهێز کرد, کۆبانی عەرشی داعشی لەرزاند, ئەمجارەش وێناکان عفرین دەوڵەمەندترن لە رابردوو, چڵە زەیتونەکەی فەتحەکەی ئەردۆگان وەك هەڵکردنی پێکەوەگورگ و مەڕە, ئاخر فەتح و زەیتون هێمان بۆ دوو شتی زۆر پێچەوانەن, یەکەمیان غەزوەو سەبایەو ئەنفال و داگیرکردن, خوێن و تاڵان لە خۆی کۆدەکاتەوە, دووەمیان ئاشتی و پ َکەوە ژیان و لێبوردەیی و دان نان بە رەوایەتی, فەتحەکەی خومەینی چی هێنا بۆ هەڵەبجە فەتحە دوبارەکەی ئەردۆگان هەمان پەیامی بۆ عفرین وەلێ لە سەردەمی دادگا نێونەتەوەییەکان پێیە, جەستەی بارین کۆبانی سەلماندی فەتحەکە فەتحە نەك چڵە زەیتون وەلێ بە دوبارە کردنەوەی سیناریۆی کۆبانیەوە, بارین کۆبانی دڕندەیی و تاوانی لە یەك کاتدا نیشان دا, رێگای سەرکەوتنی بەسەر شەیتانی شەڕدا کردەوە, بارین بووە سمبولی تاوانێکی دیکەی جیهانی.

خودا ئەمجارە لەگەڵ مەلایکەتە مێینەکانی وڵاتی منە, ئەمجارە نەك ئەردۆگانەکەی قەرزاوی, ئەمجارە دوعاکانی قەرەداغی و مۆبایلەکەی 15ی حوزەیرانیش فریای سوپا فەتحچیەکان ناکەون, ئەمساڵ 635 ساڵ بەسەر فەتحی ئەستەمبوڵ تێدەپەڕێت, 95 ساڵیش بەسەر روخانی ئیمپراتۆریای عوسمانی, عەفرین لە نێوان بردنەوەی یەکەم و دۆڕانی دووەمدا جێگای گرتوە, سەنگەرە سورەکانی ناو باغە زەیتونەکان ئەوەیان نیشان دەدەن, نە عەفرین دەبێتە ئەستەمبوڵ و نە دەبێتە ناردوانی گەڕانەوەی خەلافەتەکە لە ساڵی 2023 دا خەونی گەڕانەوەی پێوە دەبینن, ئەردۆگان چەندین ساڵە ددان لە عفرین جیڕەکاتەوە, دەیەوێت بە چڵە زەیتونێك باغە پان و بەرینەکانی زەیتونی شارەکە هەمو بسوتێنێت, وەلێ ئاگر کردنەوە لە زەلکاودا سانا بێت کوژانەوەی زەحمەتە, زەیتون زەیتون ناسوتێنێت .
شەڕی عفرین تاقی کردنەوەیەکی سەخت بوو بۆ عەلی قەرەداغیەکان,

ئیتر خێراتەکانی نابنە سەربەرزی, ئەوەی زوو هێناتان ژەهر بوو, ئیتر ژنە ئەسپارتەییە بە جەستە لاوازو بچوکەکان بۆ دوعای پیاوانی ئاینی و بە مەگەلی مەلایکەتەکانی جەنگیان ناشکێن, وەك جان دارك دەبنە قەدیس, وەك جمیلە بوحیرد دەچنە مێژووەوە,وەك ڕۆزا لۆکسمبۆرگ دەبنە سومبلی ئازادی ژنان, لێرە هەموو تیوریەکانی نێرسالاریی, بەهێزی پیاویان شکست پێهێنا, داروینیزم مانەوە بۆ بەهێزترە پوچەڵ کرایەوە , ئەمە کەمەنەی عەفرینە نەك غەزوەی ڤیەتنام.لە دوای شەڕی ڤێتنامەوە, بە جەنگەکانی تامیل و کۆڵۆمبیاشەوە,کە سەرچاوەی باوای مەرجەعێکن, هەندەی ڕۆژئاوا سەرنجی جیهانیان بەخۆی ڕانەکێشاوە,ئەگەر کۆبانی ڕاهێنانێکی مەزن بوو, بۆ پەروەردە کردنی سەدان قەناسە بەدەست, ئەوا عفرین بە ورەیەکی بەرزترەوە, لە پاڵ دار زەیتونەکانی خواوەندی ئاشتیەوە,هەزاران جەنگاوەری سپارتاکۆس و فلامایکن ئاسا پەروەردە دەکات, ئەمجارە نەك تەنها چیاکان بگرە زەیتونەکانیش دەستمانن.

تورکیا دوژمنی هەمیشەیی کوردانەدەگێڕنەوە , زیاتر لە نەوەد ساڵ لەمەو پێش لە گەڕەکێکی شاری دیمەشقی پایتەختی سوریا تیپێکی تۆپی پێ ناوی کوردستان هەڵدەگرێت, تورکیا لە بەرامبەردا ناڕازی دەبێت, پێی وا دەبێت مەترسییە بۆ سەر ئاسایشی نەتەوەیی تورکیا ” غصن الزیتون أم شجرة الاستیگان؟ ئازاد أحمد علی “, ساڵی 1983-1985 کە ینك گفتوگۆ دەکات لە گەڵ سەدام حوسێن , تورکیا ناڕازی دەبێت , بە وتەی سەدام حوسێن گفتوگۆکە تێکە دات, ساڵی 1991 هەر هەمان هەڵوێست دوبارە دەکاتەوە, وەلێ کۆڕەو ئەوەندە گەورە بوو, ناڕازییەکانی تورکیا لە بەردەمی خۆی ڕانەگرت, کە ریفراندۆم کرا لە باشوری کوردستان , هەموو هەڵوێستی تورکیامان بینی, وا لە بەرامبەریدا ڕاوەستایەوە, تا ئێستاش سڵاوێکی لە دەستە یەکەمەکەی خۆی بارزانی نەکردەوە, لە ڕۆژئاواش بەردەوامە لە دژایەتی لە ئەلفەوە تا یا, بۆیە ئەم هێرشەی بەسەر عفرین بەشێکە لە پرۆژەی دژایەتی کورد بە هەر جوڵانەوەو دەسکەوتێکی سیاسی, بەردەوامیش دەبێت تا ئەوکاتەی ژەهری ناسیۆنالیزم و عوسمانیزم لە مێشکی دەسەڵاتدارانی ئەم وڵاتە دەکوژرێت, تا دەنیز گەزمیش و ئیبراهیم کایبکایاکان سەرکەون بەسەر خواوەندی شەڕو فاشیزمی باخچەلی و ئەردۆگانییەکاندا.

شەڕ و تاقی کردنەوەی چەك هەموو کات سەرمایەداران و کۆمپانیاکانی چەك قازانجێ کەن لە شەڕ, شەڕ دەرگایەکە بۆ تێپەڕ بوون بەسەر کێشە قوڵەکان, شەڕی جیهانی دووەم و شەڕی کۆریا و ڤێتنام و تەنانەت 11ی

سەپتەمبەریش بە قازانج بۆ سەرمایەداری شکانەوە, تورکیا شانازی دەکات بەوەی بەرەو ئیکتیفای زاتی چەك دەڕوات, بە تایبەت دوای هاتنە سەرکاری ئەردۆگانەوە هەوڵی زۆری لەو بوارەدا داوەو هەنگاوی باشی بڕیووە بەوەی هیچکە پاشکۆی رۆژئاوا نا□ب□ت لەوەی بە مەرج چەکی پ□ ب□فرۆشن وەك ئەوەی بەرامبەری لە هەمبەر بارگرژی یۆنان کردیان, ساڵی 2002 تورکیا دەیتوانی تەنها 24% پێداویستی چەکی ناوخۆ دابین بکات, ئێستا 65% ی دابینە کات, تورکیا وێڕای پێداویستی خۆی دەیەوێت لە 16 ەمین نێردەی چەکەوە لە جیهان ببێتە یەکێك لە 10 وڵاتە گەورەکەی نێردەی چەك لە جیهان, بۆ ئەم مەبەستە وەبەرهێنانی گەورەی کردووە, لە ساڵی 2012 ەوە بۆ 2016 , رێژەی گەشەی ناردەی چەکی 180% زیادی کردووە, لە 300 ملیۆنەوە بۆ 700 ملیۆن دۆلار بەرز بۆتەوە,هاوکات لە 2017پارساڵ کۆی گشتی 4,3 ملیار دۆلار چەکی بەرهەم هێناوە, 1,3 ملیاری ناردەی دەرەوە کردووە ، نەخشەی هەیە ئەمساڵ بیکاتە 2 ملیار و بۆ 2023 بیکاتە 25 ملیار دۆلار, بۆ ئەم مەبەستە بودجەی بەرگری لە 2018 بە رێژەی 31% زیاد کرد بۆ 23 ملیار دۆلار, لە ئێستادا 543 پرۆژەی سەربازی بە بودجەی 60 ملیار دۆلار لە بواری جێبەجێکردندایە, لە ئێستادا تورکیا حەوتەمین کڕیاری چەکە لە جیهان پار ساڵ تورکیا بایی 4,721 ملیار چەکی لە دەرەوە کڕیوە, لە ناویاندا سێیەم کڕیاری چەکی ئەمەریکایە لە جیهان.تورکیا بە هاوکاری کۆمپانیا ئەمەریکیەکانی وەك لۆکهید مارتن کۆپتەرو فرۆکەو فڕۆکەی بێ فرۆکەوان دروستە کات, لە ئێستادا هەردوو کۆمپانیای تای و ئەسلیسان لە 100 کۆمپانیا گەورەکەی چەکی جیهانین, گرنگترین کۆمپانیا زەبلاحەکانی بواری بەرهەم هێنانی چەکی تورکیا ئەمانەن” Turkish Aerospace Industries (TAI)“, Tusas ” Engine Industries (TEI)“, FNSS Aselsan“, “Otokar“, Rocketsan,“Havelsan““ “. بیناڵی یڵدرم دوای هێرشی چڵەزەیتون رایگەیاند ئەو چەك و تەقەمەنیانەی لە ئۆپەراسیۆنی چلە زەیتون بەکار دێن 75%ی تورکین, هاوکات نورەدین جانکلی وەزیری بەرگریش لە لێدوانیدا هەمان وتەی دوبارە کردەوە, کە چەکەکان 70%ی تورکین, پێش 15 ساڵ 15%ی تورکی بوون, هاوکات بیلال ئەردۆغان و سەلجۆق بایرکتاری زاوای ئەردۆگان کە سەرمایەداری پیشەسازی سەربازیشە وێنەی خۆیان لە گەڵ فرۆکەی بێ فرۆکەوانی دروستکراوی تورکیا بڵاو کردەوە, بۆ پشتیوانەك لە چەکە بەرهەم هێنراوە خۆماڵیەکانی تورکیا کە لەشەڕی چڵە ئاگردا بەکار دێن.شەڕی چڵە زەیتون, یەکێك لە شوێنەوارەکانی دەبێتە پیشانگای تاقی کردنەوەی چەکی تورکیا کە لە ئێستادا زۆر شانازی پێوە دەکات,وەلێ ئەگەری شکستە لە گەڵ

تەقاندنەوەی تانکەکان و خستنە خوارەوەی فڕۆکەکان,هەرچەندە ,فڕۆکەی بێ فڕۆکەوان و کۆپتەری ئەتاك لە دروستکردنی کۆمپانیای تەساشی تاقیکراوەتەوە لە بەرامبەر شەڕی پکك دا, لە گەڵ تەکشکانی هەر تانکێکی تا کە نرخی هەر دانەی 6 ملیۆن دۆلارە, نرخەکەی لە بازاڕدا هاڵە دەکات بۆ خوارەوە.کەواتا سەرمایەدارانی پیشەسازی چەکی تورکیا ئەمڕۆ پەگەیەکی گرنگیان لە دەسەڵاتدا هەیە, قازانجیان لە بەردەوامی شەڕدایە چ لە ناو خۆ یان لە سوریا.

سوپای تورکیاتورکیا خاوەند هەشتەم سوپای بەهێزی جیهانە, لە ڕووی ژمارەی سەربازەوە 9یەم سوپایە لە جیهان, خاوەند 514 هەزار سەربازی شەڕکەرە, بە یەدەك و نیمچە سەربازییەوە ژمارەی شەڕکەرانی دەگاتە 1,043,550 کەس.لە ساڵی 1952 ەوە ئەندامی ناتۆیە, خاوەند هێزێکی گەورەی زەمینیە:4500 تانك, 6300 زرێپۆش, 1800 تۆپ” 2000, فڕۆکە, کە 880 یان کۆپتەری جەنگین , لە 100 فڕۆکەخانەی جەنگییەوە دەتوانن هەڵسن.لە ڕووی قەبارەی بودجەی بەرگریدا تورکیا 18یەمین وڵاتی جیهان بووە لەساڵی 2015 , بە بودجەی 14,9 ملیار دۆلار, کە دەکاتە 2%ی داهاتی نەتەوەیی تورکیا, لەم ساڵەدا بەرزی کردەتەوە بۆ 23 ملیار دۆلار. داعش بەچاوتروکانێك لە شاری باب ی سنوری بەرامبەر تورکیا دەڕوا, وەلە شەڕڤانان لەم پارچە زەوییە جوگرافیا بچوکەی ناوی عفرینە کە تەنها 3850 کیلۆمەتر دوجارە و 350 گوندو شارۆچکەو 523258 دانیشتوان لە خۆ دەگرێت , بەرامبەر بەو هەموو چەکە پێشکەوتوەو سوپا 45 هەزارییە کە لە 10 بەرەی شەڕەوە پەلامارە دەن وەستاونەتەوە .تورکیا هەر بۆ پەلاماری هەرێمی عفرینەوە نەوەستاوە , بەڵکە منبەجی کردەتە ستراتیژی کردە سەربازییەکەی بۆ داهاتوو, هەڕەشەکانی زیاتر ڕو لەو شارەیە , ئایا هەڕەشەکانی بۆ سەر منبج بەجێ دەگەیەنێت؟, کە بەرەو منبەج چوون خەونێکی ترسناکەو ئەگەری بەریەك کەوتن لە ئارادایە لە گەڵ سوپای ئەمەریکا, شەڕ لە مونبەج یانی هەڵوەشاندنەوەی ناتۆ,یانی مێژوییەکی نوێ جیهان, نەچونیش بەخۆی شکستە لە مریشك دزینەکە ئابڕوبەرترە.تورکیا وەهای مەترسی گەیشتنی کوردان بۆ ئاوی هەیە, هاوکات ئەردۆگان بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی ساڵی 2019 ی تورکیا سەرکەوتنی دەوێت تا دەرخواردی بانگەشەی هەڵبژاردنی بدات, بۆ ئەوەی لە 2023 دا بە سەرۆکی بمێنێتەوە, دەیەوێت لە هەردوو یادی ڕوخانی خەلافەتی عوسمانی و دامەزراندنی کۆماردا خۆی سەرۆك بێت, لێرەدا دوو خەونی هەیە دەیەوێت یان وەك دروستکەرەوەی خەلافەت دەربکەوێتەوە, یاخودیش دەیەوێت وەك ئەتاتورك ببێتە باوکێکی نوێ بۆ تورکیای ساڵی 2023کە تیایدا کەمالیزمی باوکی یەکەم لە ریشەوە دەرهاتبێت, کەواتا خەونی

ئەردۆگان هەموو بە ساڵی 2023 یە.

خەونی 2023ساڵی 1923 کۆتایی بە خەلافەتی عوسمانی هێنرا, لەوساوە تا ئێستا ئیسلامییەکانی جیهان خەبات بۆ گەڕانەوەی ئەو خەلافەتە دەکەن, خەونی خەلافەت خەونی تەواوی ئیسلامیەکانی جیهانە بە تایبەتیش ئیسلامیەکانی تورکیا, خەونی ژیاندنەوەی خەلافەت شێتیانی کردووە. ئەردۆگان تەواوی پڕۆژەکانی خۆی بەستۆتەوە بە خەونی 2023 ەوە, لە بواری ئابووری, سیاسی , فەرهەنگی … تا پیشەسازی و گەشەی ئابووری…. . یەکێك لە رێگرییەکانی ئەوەیە دەیەوێت نفوزی هەرێمایەتی زیاد بکات, تا بەهۆی پاشە کشەی ناوخۆیی و نێونەتەوەییەوە لاواز بووە, لە سفر کێشەوە تورکیا بۆتە 100% کێشە, چ لە روی هەرێمایەتی یان جیهانی, بۆیە لە رێگای سوریاوە دەیەوێت پێگەیەکی هەرێمایەتی و جیهانی باڵاتر بەخۆی دابین بکات, تاکو بگات بە خەونی سەرکردایەتیکردنی ئیسلامی سیاسی سونی, پێشبڕکێی لەم بوارە لەگەڵ سعودییە و میسر بەهێزە کە ئەوان خاوەندی ئەزهەر مەکەو مەدینەن. ئەردۆگان بە شەڕی چڵە زەیتون کە ناوی فەتحی هەڵگرتووە, دەیەوێت بە جۆشدانی دروشمە ئیسلامیەکان و تەکبیری کراوە و هاندانی ئیسلامیانی جیهان بۆ پشتیوانیکردن لێی , بەشداری نوسرە و فەیلەقی شام باڵی ئیخوان و قاعیدە لە هێرشەکە زیاتر سیمای شەڕی ئاینی پێ بەخشیووە. لە رێگای شەڕەکەیەوە دەیەوێت لایەکەوە ببێتە سەنتەری ئیسلامی سیاسی سونی و ناشرینیەکانی دەسەڵاتەکەی بشارێتەوە, لە لاکەی دیکەوە فەتحکە ببێتە فاتیحای کەمالیزم, بەمەش بە رۆژئاوا دەڵێت کاریگەریم لەسەر جیهانی ئیسلامی سونی هەیەو پێگەی دەسەڵاتیشم لەناو خۆدا بەهێزە.و لە ئاگری شەڕی دار زەیتونەکان ئەگەری زۆرە خەونی 2023 لە ئەردۆگان بکات بە دۆزەخ, ئەو تورکیا مەترسیدارەی جۆرج فریدمان لە سەد ساڵی داهاتوو دیاریکردووە کە ببێتە یەکێك لە کارەکتەرە بەهێزەکانی جیهان و نەیاری رۆژئاوا, لە زۆنکاوی عفریندا بچەقێت و جوڵەی لاواز کات و عفرینیش ببێتە ئاپۆچی گرادێك ئەردۆگانیش بە دەردی ناپلیۆن و هیتلەر ببات.